

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. spalio 1 d. Nr. 21RE- (AG-669/06-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – ir Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso (Komisijos posėdžio pirmininkas), Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotai atstovei K. B.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos D. Ž. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja D. Ž. skundu Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-07-23 sprendimą Nr. STS-2148 (Komisijos pastebėjimas – sprendimo antraštė „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“) ir įpareigoti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per Komisijos nustatytą terminą iš naujo išspręsti klausimą bei priimti teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėja skunde nurodo, kad Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) teritoriniame skyriuje buvo nagrinėjami prašymai nustatyti asmens dalyvumo lygį, išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, nustatyti lengvojo automobilio ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį ir kt.

Agentūros Vilniaus III teritorinis skyrius 2024-06-12 priėmė sprendimą Nr. STS-6573 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“, kuriuo netenkino prašymo išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, motyvuodamas tuo, jog pareiškėja neatitinka teisės aktų reikalavimų tokiai kortelei išduoti.

Pareiškėja skundė Agentūros teritorinio padalinio sprendimą ir prašė panaikinti jos teritorinio skyriaus priimtą sprendimą bei išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę. Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-07-23 sprendimu Nr. STS-2148 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (toliau – Sprendimas) skundas netenkintas, nurodant, kad pareiškėja neatitinka asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo kriterijų, nes asmeniui nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau asmuo neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį ir remiantis pateiktais dokumentais asmuo (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja su priimtu Agentūros Sprendimu nesutinka ir nurodo, kad pareiškėjai yra nustatytas (duomenys neskelbtini). Skunde Agentūrai buvo pateikti duomenys ir paaiškinimai, jog transporto priemonė (automobilis) ir yra ta priemonė, kuri palengvina asmens judėjimo galimybes, tačiau, priimant Sprendimą, į tai nebuvo atsižvelgta. Pareiškėja nurodo, kad, pateikus Agentūrai duomenis, jog automobilis yra pagalbini priemonė judėjimui palengvinti, prašymas išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę buvo atmestas formaliai, nesigilinus į situaciją. Agentūros Sprendime nurodytas argumentas, jog asmuo neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti automobilį, yra visiškai nepagrįstas ir neatitinka faktinių aplinkybių. Pareiškėjos teigimu, ji turi teisę vairuoti lengvąjį automobilį, vairuotojo pažymėjimas yra išduotas ir yra galiojantis. Jei Agentūrai kilo abejonių šiuo aspektu nagrinėjant skundą, Agentūra turėjo visas galimybes surinkti papildomus duomenis, tačiau jokio prašymo ar duomenų, jog Agentūrai nepakanka informacijos sprendimui priimti, iš Agentūros pareiškėja negavo. Siekiant, kad pareiškėjai būtų lengviau judėti, tenkinant kasdienius poreikius, pareiškėja naudojasi automobiliu ir tai patvirtina, jog pareiškėja visgi naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, skirtomis vaikščiojimui palengvinti. Pareiškėjai yra nustatytas (duomenys neskelbtini) ir ji turi galiojančią teisę vairuoti lengvąjį automobilį. Taigi, pasak pareiškėjos, yra visos sąlygos pareiškėjai išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, priešingai nei nurodoma skundžiamame Sprendime (b. l. 21–22, 34, 35).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašo Komisijos pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Asmens su negalia automobilių statymo kortelės išdavimo vertinimo procedūra buvo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ANTAPI) 22 straipsnio

nuostatomis ir Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023-12-20 įsakymu Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kortelės išdavimo aprašas), reglamentuojančiu Asmens su negalia automobilio statymo kortelės (toliau – kortelės) išdavimo tvarką.

Agentūra nurodo, kad kortelė yra skirta konkrečiam asmeniui, o ne šeimai, todėl automobiliu, kuris pažymėtas šia kortele, turi važiuoti arba būti vežamas žmogus, kuriam ši kortelė išduota. Kortelė nėra „pririšta“ prie vieno automobilio – kuriuo automobiliu kortelę turintis žmogus važiuoja ar yra vežamas. Pastaroji kortelė suteikia teisę ją turintiems asmenims sustoti arba stovėti neįgaliesiems (Komisijos pastebėjimas – asmenims su negalia) skirtose vietose arba vietose, kuriose jiems sustoti (stovėti) nedraudžia Kelių eismo taisyklės toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje jie tuo metu yra.

Agentūra cituoja ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalį, kurioje numatyta, kad teisę gauti kortelę turi: 1) asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis; 2) asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis; 3) asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis; 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Pareiškėjos nurodyti skundo argumentai, kad „<...būtų lengviau tenkinant kasdienius poreikius pareiškėja naudojami automobiliu ir tai pavirtina, jog pareiškėja visgi naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, skirtomis vaikščiojimui palengvinti“, pasak Agentūros, nelaikytini teisiškai reikšmingais ir tenkinti skundą pareiškėjos nurodytais argumentais nėra pagrindo.

Agentūra, vadovaudamasi anksčiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, konstatavo, kad pareiškėjai negali būti išduota kortelė, nes ji nepatenka į ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją. Šio ginčo atveju, pareiškėjai nustatytas (duomenys neskelbtini) ir suteikta teisė vairuoti lengvuosius automobilius. Tačiau surinktų duomenų visuma (byloje esantys duomenys ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (ESPBIIS) paciento kortelėje esanti informacija (prie e. sveikatos sistemos prisijungta nagrinėjant pareiškėjos prašymą nustatyti negalią) nepatvirtina, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios (duomenys neskelbtini) nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, taip pat nėra duomenų, kad asmeniui būtų skirtos ir (ar) rekomenduota naudotis techninėmis judėjimo pagalbos

priemonėmis, kurios palengvintų ir (ar) kompensuotų (judėjimo) funkcijos sutrikimą. Be kita ko, įvertintus tai, kad automobilis nėra įtrauktas į judėjimo techninės pagalbos priemonių sąrašą, spręstina, kad asmuo neatitinka minėto punkto reikalavimų.

Norint išduoti kortelę, asmens būklė ir kiti reikalavimai turi būti visiškai, o ne tik dalinai atitinkanti taikomos nuostatos reikalavimus.

Atsakovė nurodo, jog dėl kortelės išdavimo vertinimo pagrįstumo ir teisėtumo, įpareigoti naikinti Agentūros priimtus sprendimus nėra teisinio pagrindo, kadangi atsakovo sprendimai priimti vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ir laikytini teisėtais ir pagrįstais. Tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamų sprendimų motyvai ir (ar) pareiškėjas ir nesutinka su priimtais sprendimais neišduoti kortelės, nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūros teritorinio skyriaus ir Sprendimų kontrolės skyriaus priimti sprendimai neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) nuostatų ar priimti nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Agentūra pažymi, kad teisinio reguliavimo pasikeitimas ir (arba) faktinių aplinkybių pasikeitimas sudaro pagrindą priimti naują administracinį sprendimą, tačiau nesudaro pagrindo naikinti priimtą administracinį sprendimą (b. l. 44–46, 75).

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė palaikė Agentūros poziciją, išdėstyta atsiliepime, ir prašė pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Papildomai paaiškino, kad pareiškėja atitinka du iš trijų ANTAPĮ sąlygų dėl kortelės išdavimo. Nėra medicininių dokumentų, kurių duomenys patvirtintų, jog pareiškėja nuolat naudoja techninės pagalbos priemones judėjimui palengvinti. Pareiškėjai skunde nurodžius, kad ji naudojasi automobiliu, jog jai būtų lengviau judėti, tenkinant kasdienius poreikius, atsakovės atstovė dėl šio argumento pažymėjo, „lengviau judėti“ nėra tolygu „nuolat naudoja“, o taip pat automobilis nepriskirtinas prie techninių judėjimo pagalbos priemonių. Atsakovės atstovė, atsakydama į Komisijos narės klausimą, nurodė, kad pareiškėjos atveju Agentūros teritorinio skyriaus vykdytos procedūros dėl dalyvumo lygio nustatymo metu pildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno 2.10 papunktyje (duomenys neskelbtini).

Skundas tenkintinas

Byloje sprendžiamas administracinis ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjai neišduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelės, teisėtumo.

Pareiškėja 2024-05-13 kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį (b. l. 47, 48).

Pareiškėjai 2024-06-14 buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) iki 2025-05-12. Šią aplinkybę patvirtina pareiškėjai išduotas asmens su negalia pažymėjimas AP Nr. 0032628 (b. l. 8, 9).

Agentūros Vilniaus III teritorinis skyrius, gavęs pareiškėjos 2024-05-13 prašymą, atliko vertinimą, kurio rezultatai įforminti 2024-05-13 vertinimo akte Nr. ASK-906 dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (Komisijos pastebėjimas – dokumento kortelėje „Detalus metaduomenys“ nurodyta dokumento registracijos data ir numeris 2024-06-10 Nr. 906). Šiame akte pažymėta, kad pareiškėja neatitinka kortelės išdavimo kriterijų, nurodytų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalyje. Nurodyta, kad (duomenys neskelbtini). Vertinimo akto pastabose nurodyta „Neatitinka NAK kriterijų, asmuo TPP nenaudoja“ (b. l. 59–62).

Agentūros Vilniaus III teritorinio skyriaus 2024-06-10 sprendimu Nr. STS-6573 (Komisijos pastebėjimas – pasirašytu kvalifikuotu elektroniniu parašu 2024-06-12) nuspręsta neišduoti pareiškėjai kortelės, nes ji neatitinka kortelės išdavimo kriterijų, nurodytų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalyje, kadangi asmeniui nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: (duomenys neskelbtini) (b. l. 56-58). Apie šį sprendimą pareiškėja buvo informuota Agentūros 2024-06-14 raštu Nr. R-96139 (b. l. 55).

Pareiškėja 2024-07-04 skundu dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo šį Agentūros Vilniaus III skyriaus 2024-06-10 sprendimą Nr. STS-6573 (Komisijos pastebėjimas – pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu 2024-06-12) apskundė Agentūros direktoriui. Pareiškėja šiame skunde nurodė, kad nesutinka su visu sprendimu neišduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kadangi sprendimas priimtas netinkamai interpretuojant pagalbinių judėjimo priemonių naudojimą. Pareiškėja paaiškino, jog be automobilio jos judėjimo galimybės yra stipriai ribojamos, dėl turimų sveikatos sutrikimų ji gali judėti tik automobilio pagalba, kuris ir traktuotinas kaip specialioji priemonė, padedanti asmeniui judėti. Atitinkamai, automobilio pastatymo vieta kuo arčiau paskirties objekto yra itin aktuali, pareiškėjai siekiant sutrumpinti ėjimo kelią, kadangi jos judėjimo funkcija yra stipriai apribota (duomenys neskelbtini). Pareiškėjai nustatytas dalyvumo lygis, pareiškėjos vertinimu, suteikia jai teisę gauti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, o taip pat pareiškėja turi galiojančią vairuotojo pažymėjimą, kuris suteikia teisę naudoti būtent šią priemonę (automobilį) pareiškėjos mobilumui padidinti (b. l. 63–65).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024-07-04 vertinimo akte Nr. ASK-379 įformino pakartotinio vertinimo rezultatus, nurodydamas, kad pareiškėja neatitinka kortelės išdavimo kriterijų, nustatytų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalyje, ir priimamas sprendimas kortelės neišduoti, nes asmeniui nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau asmuo neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį ir dėl ligos sukeltos negalios (duomenys neskelbtini) (b. l. 81–84, 87–90).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs 2024-07-04 pareiškėjos prašymą (Komisijos pastebėjimas – skundą), 2024-07-23 priėmė

sprendimą Nr. STS-2148 dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (Komisijos pastebėjimas – pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu 2024-07-24), kuriuo informavo pareiškėją, kad ji neatitinka asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo kriterijų, nurodytų ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalyje, nes asmeniui nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau asmuo neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį ir remiantis pateiktais dokumentais asmuo dėl ligos (duomenys neskelbtini). Nusprendė pareiškėjai neišduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelės (b. l. 67-69). Apie šį sprendimą pareiškėja buvo informuota Agentūros 2024-07-30 raštu Nr. R-7088 (b. l. 66).

Ginčo teisiniams santykiams taikytinos skundžiamo Sprendimo priėmimo metu galiojusios redakcijos ANTAPĮ, Kortelės išdavimo aprašo bei VAĮ nuostatos.

ANTAPĮ paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje (1 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis ANTAPĮ 1 straipsnio 2 dalimi, šis įstatymas, be kita ko, taikomas Lietuvos Respublikos piliečiams (1 punktas). Šioje administracinio ginčo byloje nėra nesutarimo, kad pareiškėja patenka prie ANTAPĮ 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų subjektų, kuriems taikomas šis įstatymas. Pagal ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalį Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio, termino (6 punkto h papunktis).

ANTAPĮ 22 straipsnis reglamentuoja asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą ir jos galiojimo terminus. Pagal šio straipsnio 1 dalį asmuo su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis (1 punktas); asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis (2 punktas); asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis (3 punktas); asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone) (4 punktas). Pagal to paties straipsnio 2 dalį asmuo su negalia automobilio statymo kortelę galioja iki

nustatyto: lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio termino pabaigos (1 punktas); sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygio termino pabaigos (2 punktas); dalyvumo lygio termino pabaigos (3 punktas). Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras ar jo įgaliotos įstaigos vadovas (22 straipsnio 3 dalis).

Kortelės išdavimo aprašas reglamentuoja asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio nustatymo ir kortelės išdavimo tvarką (1 punktas). Sprendimus dėl kortelių poreikio priima ir korteles išduoda Agentūros teritorinių skyrių vedėjai ir Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas, nagrinėjantis gautą skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (4 punktas). Kortelės išdavimo aprašu turi vadovautis korteles išduodantys Agentūros teritoriniai skyriai, Sprendimų kontrolės skyrius ir kortelių gavėjai (5 punktas). Pagal Kortelės išdavimo aprašo 7 punktą teisę gauti kortelę turi Įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, atitinkantys Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatas. Nustatant kortelės poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintos formos vertinimo aktas dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (12 punktas). Informaciją apie asmeniui suteiktą teisę vairuoti lengvąjį automobilį Agentūra gauna iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro (13 punktas). Priėmus sprendimą dėl neįgalumo lygio, dalyvumo lygio, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, kartu priimamas ir sprendimas dėl kortelės poreikio (jeigu asmuo nenurodo, kad kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas) (14 punktas). Sprendimas neišduoti kortelės priimamas, jei asmuo neatitinka Įstatymo 22 straipsnio nuostatų (18 punktas).

Kortelės išdavimo aprašo III skyriuje (22–30 punktų nuostatomis) reglamentuojama sprendimų apskundimo tvarka ir pakartotinis kortelės poreikio vertinimas. Tuomet pagal Kortelės išdavimo aprašo 22 punktą asmuo ar jo atstovas turi teisę apskusti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą dėl kortelės poreikio per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų Kortelės išdavimo aprašo 19 punkte, gavimo dienos, kai asmuo ar atstovas nesutinka su Agentūros sprendimu. Pagal 23 punktą Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį Kortelės poreikio vertinimą šiame Kortelės išdavimo aprašo skyriuje nustatyta tvarka: asmeniui nesutikus su Agentūros priimtu sprendimu, kai Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kortelės poreikio vertinimą (23.1 papunktis); jeigu Agentūros direktoriui ar jo įgaliotam valstybės tarnautojui atlikus Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų kontrolę paaiškėja, kad sprendimas priimtas nepagrįstai (23.2 papunktis); <...> Pakartotinis kortelės poreikio vertinimas Kortelės išdavimo aprašo 23.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (24 punktas). Asmuo ar jo atstovas, nesutikdamas su Agentūros

direktoriaus ar jo įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu dėl Kortelės poreikio, turi teisę jį apskųsti Komisijai per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų Kortelės išdavimo aprašo 28 punkte, gavimo dienos (29 punktas).

Pareiškėja 2024-07-04 skundu dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo nesutiko su Agentūros Vilniaus III skyriaus 2024-06-10 sprendimu Nr. STS-6573 (Komisijos pastebėjimas – pasirašytu kvalifikuotu elektroniniu parašu 2024-06-12), kuriuo nebuvo išduota kortelė, ir, įgyvendindama Kortelės išdavimo aprašo 22 punkte numatytą teisę, apskundė šį Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą Agentūros direktoriui. Pareiškėja nurodė, jog turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį (b. l. 7, 10). Taip pat, Pareiškėja nurodė, kad be automobilio jos judėjimo galimybės yra stipriai ribojamos, dėl turimų sveikatos sutrikimų ji gali judėti tik automobilio pagalba, kuris ir traktuotinas kaip specialioji priemonė, padedanti asmeniui judėti (b. l. 63–65).

Kaip numatyta Kortelės išdavimo aprašo 23.1 papunktyje, buvo atliktas pakartotinis kortelės poreikio vertinimas, kurio rezultatai įforminti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-07-04 vertinimo akte Nr. ASK-379, jame nurodant, kad pareiškėja neatitinka kortelės išdavimo kriterijų, nustatytų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalyje, ir priimamas sprendimas kortelės neišduoti, nes asmeniui nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau asmuo neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį ir dėl ligos sukeltos negalios nesinaudoja (nuolat) techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: (duomenys neskelbtini) (b. l. 81–84, 87–90).

ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Atsakovė Sprendime nurodė, kad asmeniui (t. y. pareiškėjai) nustatytas (duomenys neskelbtini), tačiau, asmuo *neturi* galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir, *remiantis pateiktais dokumentais*, asmuo dėl ligos sukeltos negalios nesinaudoja (nuolat) techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Atitinkamai, dėl šių priežasčių pareiškėjai neatitinkant kortelės išdavimo kriterijų, nustatytų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Sprendimu nusprendė neišduoti pareiškėjai kortelės (b. l. 67–69).

Šioje administracinio ginčo byloje nėra ginčo, kad pareiškėja atitinka vieną iš trijų privalomų ANTAPI 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytų kriterijų, kada asmeniui išduodama kortelė, t. y., kad pareiškėjai nustatytas 30-

55 procentų dalyvumo lygis (pareiškėjai nustatytas (duomenys neskelbtini) dalyvumo lygis iki 2025-05-12).

Nors skundžiamame Sprendime nurodyta, kad pareiškėja tariamai neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį (būtina sąlyga kortelei išduoti (gauti) pagal ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą), tačiau pareiškėja su skundu Komisijai pateikė galiojantį dokumentą (vairuotojo pažymėjimą, išduotą 2024-04-26 ir galiojantį iki 2034-04-26, b. l. 7, 10), patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį. Kortelės išdavimo aprašo 13 punkte reglamentuota, kad informaciją apie asmeniui suteiktą teisę vairuoti lengvąjį automobilį Agentūra gauna iš Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro. Tuomet Agentūros 2024-07-04 atlikto pakartotinio vertinimo metu atsakovė turėjo matyti ir įvertinti šiuos duomenis, todėl visiškai neaišku, kodėl Sprendime atsakovė vertino kitaip, jog pareiškėja neatitinka kortelės išdavimo kriterijaus – neturi galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį. Pareiškėjai pateikus skundą Komisijai, atsakovė atsiliepime nekelia klausimo ir nebeginčija aplinkybės, jog pareiškėja visgi turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį. Priešingai, atsiliepimo 2 išnašoje (b. l. 45) nurodo, kad „vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro duomenimis, asmeniui išduotas vairuotojo pažymėjimas galioja iki 2034 m. balandžio 26 d.“ Atsakovės atstovė ir Komisijos posėdyje patvirtino, kad pareiškėja jau laikoma atitinkančia ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto sąlygą „turėti galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį“.

Komisija vertina, kad tokie atsakovės veiksmai, kai Sprendime nurodyti tikrovės neatitinkantys duomenys dėl pareiškėjos teisės vairuoti lengvąjį automobilį, rodo galimai neatidumą ir nerūpestingumą, nedera su gero administravimo principu, VAĮ 3 straipsnio 9 punkte nustatytu objektyvumo principu, 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto reikalavimu nurodyti administracinio sprendimo teisingą faktinį pagrindą. Pažymėtina, kad Agentūros teritoriniam skyriui priimant sprendimą dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kurio teisėtumą privaloma ikiteismine tvarka patikrino Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius (tačiau tuo aspektu Sprendime nepasisakė (t. y., ar palieka nepakeistą, pakeičia ar panaikina Agentūros Vilniaus III teritorinio skyriaus 2024-06-10 (pasirašytą 2024-06-12) sprendimą Nr. STS-6573), nebuvo nustatyta aplinkybė dėl galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti lengvąjį automobilį, neturėjimo.

Ginčas tarp šalių išlieka dėl pareiškėjos atitikties ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytam trečiajam kriterijui, t. y., ar pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojasi techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Pareiškėja 2024-07-04 skunde dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo nurodė, kad be automobilio jos judėjimo galimybės yra stipriai ribojamos, dėl turimų sveikatos sutrikimų ji gali judėti tik automobilio pagalba, kuris ir traktuotinas kaip specialioji priemonė, padedanti asmeniui judėti. Skunde Komisijai pareiškėja taip pat nurodė šią aplinkybę: „kad <...būtų lengviau judėti tenkinant kasdienius poreikius, pareiškėja naudojami automobilis ir tai pavirtina, jog pareiškėja visgi naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, skirtomis vaikščiojimui palengvinti“.

Atsakovė atsiliepime nurodė, kad, „<...> pareiškėjui negalėjo būti išduota kortelė, nes jis nepatenka į Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją. Šio ginčo atveju, pareiškėjai nustatytas (duomenys neskelbtini) dalyvumo lygis ir suteikta teisė vairuoti lengvuosius automobilius. Tačiau surinktų duomenų visuma (byloje esantys duomenys ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (ESPBI IS) paciento kortelėje esanti informacija (prie e. sveikatos sistemos prisijungta nagrinėjant pareiškėjo prašymą nustatyti negalią) nepatvirtina, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios (pareiškėjui nenustatytas judėjimo funkcijos sutrikimas) nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, taip pat nėra duomenų, kad asmeniui būtų skirtos ir (ar) rekomenduota naudotis techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, kurios palengvintų ir (ar) kompensuotų (judėjimo) funkcijos sutrikimą. Be kita ko, įvertintus tai, kad automobilis nėra įtrauktas į judėjimo techninės pagalbos priemonių sąrašą, sprendžiamas, kad asmuo neatitinka minėto punkto reikalavimų. Pabrėžtina, kad norint išduoti kortelę asmens būklė ir kiti reikalavimai turi būti visiškai, o ne tik dalinai atitinkanti taikomos nuostatos reikalavimus“.

ANTAPI 22 straipsnio 3 dalimi įstatymo leidėjas aiškiai nustatė, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras ar jo įgaliotos įstaigos vadovas. Tuomet šio įstatymo įgyvendinamojo teisės akto – Kortelės išdavimo aprašo – 24 punkte reglamentuota, jog pakartotinis kortelės poreikio vertinimas Kortelės išdavimo aprašo 23.1 papunktyje nurodytu atveju (t. y., asmeniui nesutikus su Agentūros priimtu sprendimu, kai Agentūros direktorius ar jo įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kortelės poreikio vertinimą), atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Byloje nėra ginčo, kad, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje 2024-07-04 atliekant pakartotinį vertinimą, atsakovei buvo žinomas Agentūros Vilniaus III teritorinio skyriaus vykdytos procedūros dėl dalyvumo lygio nustatymo metu pildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno turinys, o taip pat atsakovė turėjo medicininius dokumentus: UAB „Birutės šeimos medicinos praktika“ 2024-05-07 išduotą E027 medicinos dokumentų išrašą /

siuntimą, 2024-05-21 gydytojo kardiologo E025 ambulatorinio apsilankymo aprašymą (pateikti Komisijai kartu su atsakovės atsiliepimu).

Kadangi Agentūros veikla priskirtina viešajam administravimui (VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunktis, 2 dalies 1 punktas, ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto h papunktis), todėl atsakovės priimamiems sprendimams taikomi ir VAĮ nustatyti reikalavimai. Pagal šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Komisija pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) ne kartą yra konstatavęs, kad VAĮ 10 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022). Tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus, ar nebuvo atimta galimybė pareiškėjui suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, o teismui visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr. pvz., LVAT 2023 m. vasario 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023).

Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo)

nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

LVAT yra pažymėjęs, kad VAĮ 8 straipsnio 1 dalimi (Komisijos pastebėjimas – atitinka nuo 2020-11-01 galiojančios VAĮ redakcijos 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus) iš esmės siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio priimtas individualus administracinis aktas, būtų žinomi priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, taip pat motyvai, todėl, kai nėra pagrindo individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju spręsdamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas privalo *ad hoc* (Komisijos pastebėjimas – esant konkrečiai situacijai) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-336/2011, išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. rugsėjo 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-709-415/2017, 2021 m. rugsėjo 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2457-575/2021). Taigi tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 8 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, jei nėra besąlyginių skundžiamo individualaus administracinio akto naikinimo pagrindų, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus. Tokių aplinkybių konstatavimas (galėjo ir turėjo suprasti) įgalintų nepripažinti VAĮ 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų pažeidimo arba esamus trūkumus, nepaneigiančius priimtino sprendimo esmės suvokimo, vertinti kaip neesminius, nesudarančius savarankiško ir pakankamo pagrindo ginčijamą sprendimą pripažinti neteisėtu bei jį panaikinti (žr., pvz., LVAT 2013 m. gegužės 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-990/2013). Priešingu atveju atitinkamas viešojo administravimo sistemos subjekto sprendimas turėtų būti naikinamas (žr., pvz., LVAT 2013 m. lapkričio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2302/2013).

Nors pareiškėja, įgyvendindama Kortelės išdavimo aprašo 22 punkte numatytą Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo apskundimo teisę, iš esmės skundė Agentūros direktoriui Vilniaus III teritorinio skyriaus 2024-06-10 (kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą 2024-06-12) sprendimą Nr. STS-6573 dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kuriuo pareiškėjai

neišduota kortelė, tačiau Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Sprendime tiesiogiai nenurodė, ar skundžiamą Agentūros teritorinio skyriaus sprendimą palieka nepakeistu, pakeičia, ar panaikina. Šiuo atveju Sprendime nurodyta, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendžia neišduoti Kortelės. Komisijos vertinimu, pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 4 punkto reikalavimus tokio pobūdžio priimamuose administraciniuose sprendimuose atsakovė turėtų visapusiškai pasisakyti dėl privaloma ikiteismine tvarka jos nagrinėjamo skundo išsprendimo rezultato ir skundžiamo Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (ne)teisėtumo.

Atsakovė Sprendime įvardijo, kad „remiantis pateiktais dokumentais“ pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone), tačiau tokių dokumentų neįvardijo. Tik atsiliepime į pareiškėjo skundą Komisijai akcentavo, kad „<...> ESPBI IS paciento kortelėje esanti informacija (prie e. sveikatos sistemos prisijungta nagrinėjant pareiškėjo prašymą nustatyti negalią) nepatvirtina, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios (pareiškėjui nenustatytas judėjimo funkcijos sutrikimas) nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, kurios palengvintų ir (ar) kompensuotų (judėjimo) funkcijos sutrikimą“.

Komisija pažymi, jog UAB „Birutės šeimos medicinos praktika“ 2024-05-07 išduotame E027 medicinos dokumentų išrašė / siuntime nurodyta anamnezė (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) (b. l. 52–54). 2024-05-21 gydytojo kardiologo E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta anamnezė, kad (duomenys neskelbtini) (b. l. 49, 50). Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė, atsakydama į Komisijos narės klausimą, nurodė, kad Agentūros teritorinio skyriaus vykdytos procedūros dėl dalyvumo lygio nustatymo metu pildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno 2.10 papunktyje (duomenys neskelbtini) buvo įvertintas pagalbos poreikis ilgo atstumo ėjimui. Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcijos, galiojusios pareiškėjo dalyvumo vertinimo metu, t. y. nuo 2024-01-01 iki 2024-07-03), 3 priede patvirtintoje Individualios pagalbos poreikio klausimyno formoje nustatyta, jog 2 balais vertinamas *vidutinis* pagalbos poreikis, kai asmeniui kartais reikia pagalbos dalyvauti įvardytos srities veikloje, atlikdamas įvardytos srities veiksmą turi vidutinių sunkumų, kartais pats savarankiškai ir saugiai veiksmų neatlieka ir (arba) iš dalies sutrikusios pažintinės funkcijos ir gebėjimai. Taigi, šie duomenys rodo, kad pareiškėja turi nusiskundimų judant. Atsakovė sprendė, kad pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, tačiau Sprendime nepateikė (nors turėjo pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6

punktų reikalavimus) visumos pareiškėjos skundo nagrinėjimui įtakos turėjusių aplinkybių (medicininių duomenų) motyvuoto vertinimo.

Atsakovė tik atsiliepiame į pareiškėjos skundą Komisijai išdėstė argumentus ir vertinimą dėl pareiškėjos tiek 2024-07-04 jos skundo Agentūros direktoriui, tiek ir skundo Komisijai argumento, susijusio su automobilio tariamai priskyrimu ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytoms techninėms judėjimo pagalbos priemonėms. Komisija sutinka su atsakove, kad automobilis nėra techninė judėjimo pagalbos priemonė ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta prasme. Tokia išvada darytina atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio 3 dalį „automobilis – motorinė transporto priemonė, skirta važiuoti keliu, kroviniams ir (ar) keleiviams vežti arba kitoms transporto priemonėms vilkti, išskyrus motociklus, lengvuosius keturračius, keturračius, galinguosius keturračius, mopedus, triračius, traktorius ir savaeiges mašinas. Prie automobilių priskiriami ir troleibusai, tai yra nebėginės transporto priemonės, kurioms energija tiekama elektros laidais.“ Automobilis skirtas važiuoti keliu ir nėra naudojamas palengvinti asmens judėjimą namuose, kambaryje, gydymo įstaigoje ir pan. Taigi, automobilis logiškai nėra laikytina vaikščiojimui palengvinti skirta priemone (o kartu ir technine judėjimo pagalbos priemone) ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto taikymo kontekste.

ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nedetalizuota, kur turi būti nurodyti, užfiksuoti duomenys apie tai, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Įstatyme nenurodytas baigtinis techninių judėjimo pagalbos priemonių – vaikščiojimui palengvinti skirtų priemonių sąrašas. Įgyvendinamuoju teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, todėl įgyvendinamuoju teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė įgyvendinamųjų teisės aktų atžvilgiu (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas). Įgyvendinamieji teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Lietuvos Respublikos Konstitucijai, jie turi būti priimami remiantis įstatymais, nes įgyvendinamasis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas). Komisijos teigimu, Kortelė gali būti išduodama ne visiems asmenims su negalia, o tik tiems, kuriems tokia teisė numatyta teisės aktuose. Aptartu aspektu Agentūra Sprendime nenurodė konkretaus faktinio pagrindo, kuriuo vadovaujantis, ji sprendė, kad pareiškėja dėl ligos sukeltos negalios nuolat nesinaudoja techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis, motyvuotai nesusiejo jo su konkrečiu taikytinu teisiniu pagrindu.

Skundžiamame Sprendime abstrakčiai nurodyta pareiškėjos neatitiktis ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies kortelės išdavimo kriterijams.

Komisija nurodo, kad Agentūra, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šio principo keliama pareiga valstybės institucijoms, priimant administracinius sprendimus, dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pažymėtina, kad gero administravimo principas VAĮ prasme įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą. Nemotyvuotas administracinis aktas, kuris daro neigiamą poveikį subjekto teisėms ar interesams, negali būti pripažintas teisėtu, nes riboja subjekto teises skusti tokį aktą ir apsunkina tokio akto teisminę kontrolę (pvz., LVAT 2020 m. gegužės 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-654-552/2020).

Be kita ko, nagrinėjamo ginčo kontekste, pažymėtina, kad VAĮ 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (žr., pvz., LVAT 2012-04-30 sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Gero administravimo principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT 2015-06-26 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., LVAT 2013-04-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013).

Priimamas administracinis sprendimas turi būti visapusiškas ir išsamus, t. y. toks, kad iš jo turinio ir (ar) sudėtinių dalių būtų aišku bei suprantama ne tik pačiam viešojo administravimo sistemos subjektui, bet ir administracinio sprendimo adresatui, dėl tokiu aktu sukuriamų teisių ir pareigų, jų atsiradimo faktinių pagrindų. Asmuo, kurio teisės ar interesai yra paliečiami, turi būti informuotas tokia apimtimi, kokia jam, paprastai kaip nekvalifikuotam tos srities atstovui būtų pakankamai suprantamai atskleista, kodėl buvo priimtas tokio pobūdžio administracinis aktas ir kokios teisinės pasekmės kyla (pvz., LVAT 2021 m. birželio 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1618-556/2021).

Agentūra, išnagrinėjusi pareiškėjos skundą, Sprendime nenurodė tikslaus faktinio pagrindo dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės neišdavimo, visų administraciniam sprendimui įtakos turėjusių aplinkybių, nepateikė visumos pareiškėjos skundo nagrinėjimui įtakos turėjusių aplinkybių vertinimo, nemotyvavo Sprendimo, susiejant faktines aplinkybes su teisiniu pagrindu, priešingai – nurodė tikrovės neatitinkančius faktus dėl tariamai neturėjimo galiojančio dokumento, patvirtinančio pareiškėjos teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir tuo ne tik nesilaikė minėtų VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 4–

6 punktų reikalavimų, išsamumo bei gero administravimo principų, bet ir apribojo pareiškėjos teisę suprasti jos 2024-07-04 skundo (Agentūroje užregistruoto 2024-07-04 Nr. SK-3496) (Sprendimo preambulėje netiksliai įrašyta „prašymo“) netenkinimo priežastis bei imtis veiksmų šias priežastis pašalinti. Šią išvadą patvirtina tiek pareiškėjos skundo Agentūros direktoriui turinys, tiek pareiškėjos veiksmai, gavus Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimą. Pareiškėjai netapo žinoma, kodėl ji nelaikoma atitinkančia kortelės išdavimo kriterijų – dėl ligos sukeltos negalios nuolat besinaudojanti techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis. LVAT yra pažymėjęs, jog tokie viešojo administravimo subjekto veiksmai, kai nesiremiam gero administravimo principu siekiant padėti besikreipiančiam asmeniui įgyvendinti jo teises, o tik formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos, pripažintini neteisėtais (pvz., 2015 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015).

LVAT praktikoje ne kartą konstatuota, jog motyvai dėl priimto administracinio akto privalo būti išdėstyti priimtame akte, nes viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai (žr., pvz., 2014-03-25 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-34/2014; kt.). Administracinis teismas (Komisijos pastebėjimas – taip pat ir Komisija) paprastai negali perimti viešojo administravimo institucijos funkcijų ir priimti sprendimą, priskirtiną viešojo administravimo institucijos kompetencijai, pagal teismo sprendimo priėmimo metu egzistuojančią situaciją, nes tai galėtų pažeisti konstitucinį valdžių padalijimo principą (žr. 2016-12-20 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1742-261/2016; 2018-05-10 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1065-520/2018; kt.).

Atsižvelgusi į skundžiamo Sprendimo turinį, pagal aptartą teisinį reglamentavimą bei nustatytas faktines aplinkybes Komisija vertina, kad Sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, nes iš esmės nebuvo užtikrinta, jog pareiškėjai, dėl kurios yra priimtas atitinkamas administracinis sprendimas, būtų žinomi jo priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai dėl neatitikties ANTAPĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto vienam iš kriterijų (t. y., kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis <...>), todėl skundžiamas Sprendimas pripažintinas nemotyvuotu. Taip pat Sprendimas neatitiko ir VAĮ 3 straipsnio 9 dalies principo – objektyvumo, kai Sprendime nurodyta tikrovės neatitinkantys duomenys dėl tariamai galiojančio dokumento, patvirtinančio teisę vairuoti automobilį, neturėjimo. Minėto skundžiamo Sprendimo turinio trūkumai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų prasme yra esminiai, todėl atsakovės Sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir turi būti panaikintas kaip neteisėtas iš esmės, nes savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui – VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktams. Agentūrai Sprendime

visapusiškai nenurodžius Agentūros direktoriui pateikto pareiškėjo skundo nagrinėjimo rezultato dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo (ne)teisėtumo (lieka nepakeistas, pakeičiamas ar panaikinamas), toks sprendimas taip pat nelaikytinas atitinkančiu VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 4 punkto reikalavimus. Kaip minėta anksčiau, tik atsakovei yra suteikta kompetencija spręsti dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo. Komisija nėra viešojo administravimo subjektas, o administracinį ginčą ikiteismine tvarka nagrinėjanti institucija (Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 2 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 1 dalis).

Komisijai panaikinus Sprendimą, atsakovė turi pareigą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024-07-04 skundą (atsakovės užregistruotą 2024-07-04 Nr. SK-3496) bei per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus (įskaitant ir išsamumo principą) atitinkantį sprendimą.

Pažymėtina, kad sprendimas, kuriuo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, jog jame neaiškūs jo priėmimo motyvai ar netinkamai nurodytas teisinis pagrindas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvai (žr., pvz., LVAT 2014-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-120/2014).

Dėl administracinio ginčo bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas; informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu; duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką laikomas privataus gyvenimo pažeidimu.

Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Agentūra atsiliepime Komisijos neprašo užtikrinti visų ar dalies prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. LVAT 2017-03-01 nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-122-146/2017 akcentavo, kad per Administracinių bylų teisenos įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje (Komisijos pastebėjimas – dabar Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje) nustatytą teisinį reguliavimą yra sukurtas teisinis mechanizmas kaip apsaugoti konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą konkrečioje administracinėje byloje, t. y. kaip apsaugoti į konkrečią administracinę bylą pateiktus konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą, kurie yra atitinkamame medicininių dokumentų komplekte, kuris buvo pateiktas į bylą kaip įrodymas, susijęs su atitinkamo administracinio ginčo dalyku. Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjos sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, savo iniciatyva sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, pagal įstatymo analogiją Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-07-23 (pasirašytą 2024-07-24) sprendimą Nr. STS-2148 dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės ir įpareigoti atsakovę per 20 darbo dienų nuo šio Komisijos sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus (įskaitant ir išsamumo principą) atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos D. Ž. 2024-07-04 skundo (atsakovės užregistruoto 2024-07-04 Nr. SK-3496).

Visą administracinio ginčo bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Inga Morkvėnienė